

Ett utvalt hem

Bodil Rasmusson, Margareta Regné, Natur & Kultur

Den statliga utredningen *Vanvård i samhällets regi* slog ner som en bomb i debatten 2009. Utredaren **Göran Johansson** skrev om "försummelse och övergrepp i en omfattning som jag inte trodde var möjlig".

Två år senare visade Upprättelseutredningen att barn i samhällsvård fortfarande löper risk att fara illa och utsättas för övergrepp. Förberedelser inför placering var/är bristfälliga och kontroll och handledning av familjehemmen är otillräcklig. Hög tid alltså för utveckling och forskning om familjehem.

Nu är den första svenska forskningsstudien om utredningar i familjehem här. Ett utvalt hem till ett utvalt barn. Förf. är båda doktorer i socialt arbete, erfarna forskare vid Lunds resp. Göteborgs universitet. De beskriver och analyserar de två mest använda utredningsmodellerna i Sverige – PRIDE-metoden, som bygger på en manual som fått stor internationell spridning.

Kälvesten-modellen är den mest använda i Sverige och ägnas störst utrymme. Den bygger på forskning på Barnbyn Skå på 60- och 70-talen då **Anna-Lisa Kälvesten** och **Gustav Jonsson** arbetade med barn och familjer och publicerade omfattande forskningsstudier. Enligt boken är Anna-Lisa Kälvesten "en bortglömd pionjär" och lyfter fram hennes gärning som förnyare inom den sociala barnvården.

Men hur kan familjer idag bedömas med hjälp av en metod som utformades för mer än tre decennier sedan? I debatten ibland kallad för "hitte-på-modell".

Emellertid har den överlevt genom sin gedigna forskningsbakgrund och genom att erfarna socialarbetare har stått för undervisning och handledning. Grunden är att socialarbetare noga ska följa formuläret utifrån modellens kunskapsgrund.

Anna-Lisa Kälvesten ryckte själv ut när praktiken ville ha hjälp och hon handledde på olika socialförvaltningar under många år. 2001 gjordes justeringar i intervjuformuläret, främst för att förtydliga vissa begrepp. Några ändringar i frågeformuläret har gjorts med Kälvestens godkännande, exempelvis om sexuella övergrepp, familjevåld, barnlöshet, tidigare förhållanden.

Det är en laddad och rik bok, klart läsvärd – med ett tillgängligt språk – oavsett hur man läser den: som kursbok i familjehems- och utredningsarbete, som exempel på hur erfarenhetsbaserad evidens kan utvecklas, som vittnesbörd om hur en kvinnlig forskares gärning kommit i skymundan. /BL

- » [SocialPolitik ute 23 maj](#)
- » [Beställ SocialPolitik nr 2/2013!](#)

- » Länk till [Adlibris](#).